

Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

DECRET 105/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es declara bé d'interès cultural la Vil·la Romana de Ponera a Sagunt. [2018/7669]

Preàmbul

L'article 49.1.5^e de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana estableix la competència exclusiva de la Generalitat en matèria de «patrimoni històric, artístic, monumental, arquitectònic arqueològic i científic, sense perjudici del que disposa el número 28 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució Espanyola». L'article 26.2 de Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià, disposa que la declaració d'un bé d'interès cultural es farà mitjançant un decret del Consell, a proposta de la conselleria competent en matèria de cultura. Tot això sense perjudici de les competències que l'article 6 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, reserva a l'Administració General de l'Estat.

Mitjançant la Resolució de data 25 de setembre de 2017 (DOGV 11.10.2017), de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, es va acordar incoar l'expedient per a la declaració de bé d'interès cultural, amb la categoria de zona arqueològica, a favor de la Vil·la Romana de Ponera, en el terme municipal de Sagunt (València), i es va delimitar aquesta, es van determinar els seus valors i es van descriure els immobles que en constitueixen referents caracteritzadors; igualment es va articular la corresponent normativa protectora i l'expedient incoat es va sotmetre al tràmit d'informació pública.

S'han complit tots els tràmits legalment preceptius d'acord amb les disposicions vigents.

Consta en l'expedient l'informe favorable a la declaració de bé d'interès cultural del Consell Valencià de Cultura, de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles i de la Universitat de València - Estudi General, que han donat la seua conformitat a la proposta declarativa que se'ls ha elevat, de conformitat amb el que estableix l'article 27.5 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià.

Així mateix s'han obtingut de les conselleries afectades els informes exigits per l'article 43 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, de la Generalitat, del Consell, les quals no han formulat cap al·legació.

En virtut del que s'ha exposat, i d'acord amb el que estableixen l'article 26.2 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià, i l'article 33 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, de la Generalitat, del Consell, conforme el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, a proposta de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, i amb la deliberació prèvia del Consell en la reunió del 27 de juliol de 2018,

DECRETE

Article 1. Objecte

Aquest decret té per objecte declarar bé d'interès cultural, amb la categoria de zona arqueològica, la Vil·la Romana de Ponera, en el terme municipal de Sagunt (València), de conformitat amb el que s'estableix en la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià, determinar els valors excepcionals que justifiquen la seua declaració com a bé d'interès cultural, segons la descripció que contenen els annexos I, II i III d'aquest decret, delimitar la vil·la i el seu entorn i establir-ne el corresponent règim de protecció.

Article 2. Règim de la zona arqueològica

El jaciment arqueològic de la Vil·la Romana de Ponera, en el terme municipal de Sagunt (València), és un bé d'interès cultural, amb la categoria de zona arqueològica, i es regirà segons el que es disposa per als béns immobles d'interès cultural de naturalesa arqueològica la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià, en les seccions primera i segona, del capítol III, del títol II. Qualsevol actuació que incidisca sobre aquest estarà subjecta a la prèvia i preceptiva autorització

Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte

DECRETO 105/2018, de 27 de julio, del Consell, por el que se declara bien de interés cultural la Villa Romana de Ponera en Sagunto. [2018/7669]

Preámbulo

El artículo 49.1.5.º del Estatuto de Autonomía de la Comunitat Valenciana, establece la competencia exclusiva de la Generalitat en materia de «patrimonio histórico, artístico, monumental, arquitectónico arqueológico y científico, sin perjuicio de lo que dispone el número 28 del apartado 1 del artículo 149 de la Constitución Española». El artículo 26.2 de Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano, dispone que la declaración de un bien de interés cultural se hará mediante decreto del Consell, a propuesta de la conselleria competente en materia de cultura. Todo ello sin perjuicio de las competencias que el artículo 6 de la Ley 16/1985, de 25 de junio, del patrimonio histórico español, reserva a la Administración General del Estado.

Mediante Resolución de fecha 25 de septiembre de 2017 (DOGV 11.10.2017), de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, se acordó incoar el expediente para la declaración de bien de interés cultural con la categoría de zona arqueológica, a favor de la Villa Romana de Ponera, en el término municipal de Sagunto (Valencia), delimitándola, determinando sus valores y describiendo los inmuebles que constituyen referentes caracterizadores de la misma, articulándose la correspondiente normativa protectora y sometiéndose el expediente incoado a trámite de información pública.

Se han cumplido todos los trámites legalmente preceptivos de acuerdo con las disposiciones vigentes.

Consta en el expediente el informe favorable a la declaración de bien de interés cultural del Consell Valencià de Cultura, de la Real Academia de Bellas Artes de San Carlos y de la Universitat de València - Estudi General, que han prestado su conformidad a la propuesta declarativa que se les ha elevado, de conformidad con lo que establece el artículo 27.5 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano.

Asimismo se han recabado de las consellerias afectadas los informes exigidos por el artículo 43 de la Ley 5/1983, de 30 de diciembre, de la Generalitat, del Consell, no habiéndose formulado por las mismas alegación alguna.

En virtud de lo expuesto y de conformidad con lo establecido en el artículo 26.2 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano, y artículo 33 de la Ley 5/1983, de 30 de diciembre, de la Generalitat, del Consell, conforme el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, a propuesta de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, y previa deliberación del Consell en su reunión del 27 de julio de 2018,

DECRETO

Artículo 1. Objeto

Este decreto tiene por objeto declarar bien de interés cultural, con la categoría de zona arqueológica, la Villa Romana de Ponera, en el término municipal de Sagunto (Valencia) de conformidad con lo establecido en la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano, determinar los valores excepcionales que justifican su declaración como bien de interés cultural, conforme a la descripción que se contiene en los anexos I, II y III de este decreto y delimitar la misma y su entorno, estableciendo su correspondiente régimen de protección.

Artículo 2. Régimen de la zona arqueológica

El yacimiento arqueológico de la Villa Romana de Ponera, en el término municipal de Sagunto (Valencia), es un bien de interés cultural, con la categoría de zona arqueológica, y se regirá por lo dispuesto para los bienes inmuebles de interés cultural de naturaleza arqueológica en la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano, en las secciones primera y segunda, del capítulo III, del título II. Cualquier actuación que incida sobre el mismo estará sujeta a la previa y preceptiva

de la direcció general competent en matèria de cultura i patrimoni, amb caràcter previ a la seua realització i a l'atorgament de llicència municipal si escau, quan aquesta siga preceptiva, sense perjudici, a més, de l'íntegra aplicació a l'àmbit delimitat del règim que per a la protecció del patrimoni arqueològic estableix el títol III de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià.

Article 3. Règim d'intervenció en l'entorn

Tota actuació, siga d'indole arqueològica, paleontològica o de qualsevol altre tipus, que incidisca en l'entorn haurà de ser autoritzada expressament per la conselleria competent en matèria de cultura. Serà il·lícita tota actuació arqueològica o paleontològica que es realitze sense la corresponent autorització, o sense subjecció als termes d'aquesta, així com les obres de remoció de terra, de demolició o qualssevol altres realitzades que no disposen de la prèvia i preceptiva autorització de la conselleria competent en matèria de cultura, sense perjudici, a més, de les autoritzacions sectorials que si escau siguen pertinents.

Article 4. Usos permesos

Els usos permesos seran tots aquells històricament associats al lloc: agropecuaris i forestals, a més dels que siguen compatibles amb la investigació, la posada en valor, el gaudi del bé i contribuïsquen a la consecució d'aquestes finalitats. L'autorització particularitzada d'ús serà regida pel que es disposa en l'article 18 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià.

Article 5. Preservació del paisatge històric, arqueològic i dels béns que el conformen

A fi de preservar el paisatge històric de la zona arqueològica i la integritat dels jaciments arqueològics:

1. No s'autoritzarà cap edificació nova, siga quin siga el seu ús, excepte aquelles edificacions vinculades a la protecció o divulgació del jaciment.

2. Seran autoritzables en l'àmbit protegit aquelles xicotetes edificacions de caràcter auxiliar de les labors agrícoles de dimensions dos metres per dos metres o d'usos compatibles amb la posada en valor de la zona arqueològica.

3. Es podran situar capçals de reg per degoteig sempre que no sobrepassen les següents dimensions exteriors: dos metres quadrats en planta per un metre i mig en altura. El seu acabat exterior haurà d'adequar-se a l'ambient rústic on se situa, i requerirà autorització de la conselleria competent en matèria d'agricultura a més de la conselleria competent en patrimoni cultural.

4. Els edificis existents no podran augmentar el seu volum edificat. El seu acabat exterior haurà d'atindre's a l'ambient rústic en el qual estan situats. Tot això sense perjudici de l'aplicació de l'article 21 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià a aquests immobles.

5. Queden expressament prohibits, com a regla general, l'abocament de residus i els moviments de terres i excavacions amb incidència paisatgística, excepte aquells moviments que siguen necessaris per a l'estudi i conservació del jaciment. Així mateix es prohibeixen les senyalitzacions de tipus publicitari.

6. Totes les intervencions sobre els immobles existents en l'entorn han de contemplar les cauteles arqueològiques previstes en l'article 62 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià. En qualsevol cas, les actuacions arqueològiques hauran de ser autoritzades per la conselleria competent en matèria de cultura, d'acord amb l'article 60 de la mateixa llei.

Article 6. Patrimoni arqueològic

Per a la realització d'intervencions arqueològiques en el jaciment declarat bé d'interés cultural es presentarà un pla director que contindrà: descripció detallada dels objectius del pla, fases d'execució i durada de cadascuna d'aquestes, així com una proposta d'àrea de reserva arqueològica del jaciment, segons el que es disposa en l'article 66 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià, llevat que justifique l'excepcional interès de l'actuació que es proposa o s'acredite la seua necessària i urgent realització per a preservar els seus valors.

va autorització de la direcció general competente en materia de cultura y patrimonio, con carácter previo a su realización y al otorgamiento de licencia municipal en su caso, cuando esta resulte preceptiva, sin perjuicio además, de la íntegra aplicación al ámbito delimitado del régimen que para la protección del patrimonio arqueológico establece el título III de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano.

Artículo 3. Régimen de intervención en el entorno

Toda actuación, ya sea de índole arqueológica, paleontológica o de cualquier otro tipo, que incida en el entorno deberá ser autorizada expresamente por la conselleria competente en materia de cultura. Será ilícita toda actuación arqueológica o paleontológica que se realice sin la correspondiente autorización, o sin sujeción a los términos de esta, así como las obras de remoción de tierra, de demolición o cualesquiera otras realizadas que no cuenten con la previa y preceptiva autorización de la conselleria competente en materia de cultura, sin perjuicio además de las autorizaciones sectoriales que en su caso resulten pertinentes.

Artículo 4. Usos permitidos

Los usos permitidos serán todos aquellos históricamente asociados al lugar: agropecuarios y forestales, además de los que sean compatibles con la investigación, la puesta en valor, el disfrute del bien y contribuyan a la consecución de dichos fines. La autorización particularizada de uso se regirá por lo dispuesto en el artículo 18 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano.

Artículo 5. Preservación del paisaje histórico, arqueológico y de los bienes que lo conforman

A fin de preservar el paisaje histórico de la zona arqueológica y la integridad de los yacimientos arqueológicos:

1. No se autorizará edificación nueva alguna, cualquiera que sea su uso, excepto aquellas edificaciones vinculadas a la protección o divulgación del yacimiento.

2. Serán autorizables en el ámbito protegido aquellas pequeñas edificaciones de carácter auxiliar de las labores agrícolas de dimensiones dos metros por dos metros o de usos compatibles con la puesta en valor de la zona arqueológica.

3. Se podrán ubicar cabezales de riego por goteo siempre que no sobrepasen las siguientes dimensiones exteriores: dos metros cuadrados en planta por un metro y medio en altura. Su acabado exterior deberá adecuarse al ambiente rústico en el que se sitúa, y precisará autorización de la conselleria competente en materia de agricultura además de la conselleria competente en patrimonio cultural.

4. Los edificios existentes no podrán aumentar su volumen edificado. Su acabado exterior deberá atenerse al ambiente rústico en el que están situados. Todo ello sin perjuicio de la aplicación del artículo 21 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano a estos inmuebles.

5. Quedan expresamente prohibidos, como regla general, el vertido de residuos y los movimientos de tierras y excavaciones con incidencia paisajística, salvo aquellos movimientos que sean necesarios para el estudio y conservación del yacimiento. Asimismo se prohíben las señalizaciones de tipo publicitario.

6. Todas las intervenciones sobre los inmuebles existentes en el entorno deben contemplar las cauteles arqueológicas previstas en el artículo 62 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano. En cualquier caso, las actuaciones arqueológicas deberán ser autorizadas por la conselleria competente en materia de cultura, de acuerdo con el artículo 60 de misma ley.

Artículo 6. Patrimonio arqueológico

Para la realización de intervenciones arqueológicas en el yacimiento declarado bien de interés cultural se presentará un plan director que contendrá: descripción detallada de los objetivos del plan, fases de ejecución y duración de cada una de ellas, así como una propuesta de área de reserva arqueológica del yacimiento, según lo dispuesto en el artículo 66 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano, salvo que justifique el excepcional interès de la actuación que se proponga o se acredite su necesaria y urgente realización para preservar sus valores.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Inscripció en l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià

Aquesta declaració de bé d'interès cultural, amb la categoria de zona arqueològica de la Vil·la Romana de Ponera, en el terme municipal de Sagunt (València) s'inscriurà en la secció primera de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià i en el Registre General de Béns d'Interès Cultural, dependent de l'Administració General de l'Estat.

Segona. Incidència pressupostària

La implementació i el desenvolupament d'aquest decret no podrà tindre cap incidència en la dotació dels capítols de despesa assignada a la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, i en tot cas haurà de ser atesa amb els mitjans personals i materials de la conselleria competent per raó de la matèria.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Entrada en vigor

Aquest decret es publicarà en el *Boletín Oficial del Estado* i entrarà en vigor l'endemà de ser publicat en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Segona. Pla especial de protecció de l'entorn

D'acord amb el que es disposa en l'article 34.2 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià, el pla especial de protecció de l'entorn del bé haurà d'aprovar-se en el termini d'un any des de la publicació d'aquesta declaració.

València, 27 de juliol de 2018

El president de la Generalitat,
XIMO PUIG I FERRER

El conseller d'Educació, Investigació, Cultura i Esport,
VICENT MARZÀ IBÁÑEZ

ANNEX I

Delimitació literal de la zona arqueològica del jaciment Vil·la Romana de Ponera, a Sagunt (València), descripció de les seues parts integrants o consubstancials i valors patrimonials que justifiquen la declaració

1. Denominació principal: Vil·la Romana de Ponera.
2. Localització
Província: València
Comarca: Camp de Morvedre
Municipi: Sagunt
3. Delimitació literal del jaciment

El jaciment arqueològic es troba inclòs en la carta arqueològica de la Comunitat Valenciana. Inventariat i inclòs en els estudis previs realitzats l'any 2005 per a l'actualització del catàleg de béns i espais protegits del terme municipal de Sagunt (València), com a àrea de vigilància arqueològica.

- 3.1. Coordenades
Sentit horari. Fus: 30 ETRS 89
UTMe: 731738
UTMn: 4396178
Altura: 72 m s. n. m.

El jaciment s'estén entre els següents punts:

Punt	Coordenades	
	X	Y
1	731713	4396186
2	731729	4396152
3	731792	4396182
4	731780	4396212

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera. Inscripción en el Inventario General del Patrimonio Cultural Valenciano

Esta declaración de bien de interés cultural, con la categoría de zona arqueológica de la Villa Romana de Ponera, en el término municipal de Sagunto (Valencia) se inscribirá en la sección primera del Inventario General del Patrimonio Cultural Valenciano y en el Registro General de Bienes de Interés Cultural, dependiente de la Administración General del Estado.

Segunda. Incidencia presupuestaria

La implementación y desarrollo de este decreto no podrá tener incidencia alguna en la dotación de los capítulos de gasto asignada a la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, y en todo caso deberá ser atendido con los medios personales y materiales de la conselleria competente por razón de la materia.

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Entrada en vigor

Este decreto se publicará en el *Boletín Oficial del Estado* y entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Segunda. Plan especial de protección del entorno

De acuerdo con lo dispuesto en el artículo 34.2 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano, el plan especial de protección del entorno del bien deberá aprobarse en el plazo de un año desde la publicación de esta declaración.

València, 27 de julio de 2018

El president de la Generalitat,
XIMO PUIG I FERRER

El conseller de Educación, Investigación, Cultura y Deporte,
VICENT MARZÀ IBÁÑEZ

ANEXO I

Delimitación literal de la zona arqueológica del yacimiento Villa Romana de Ponera, en Sagunto (València), descripción de las partes integrantes o consubstanciales del mismo y valores patrimoniales que justifican la declaración

1. Denominación principal: Villa Romana de Ponera.
2. Localización
Província: Valencia
Comarca: Camp de Morvedre
Municipi: Sagunto
3. Delimitación literal del yacimiento

El yacimiento arqueológico se encuentra incluido en la carta arqueológica de la Comunitat Valenciana. Inventariado e incluido en los estudios previos realizados en el año 2005 para la actualización del catálogo de bienes y espacios protegidos del término municipal de Sagunto (València), como área de vigilancia arqueológica.

- 3.1. Coordenadas
Sentido horario. Huso: 30 ETRS 89
UTMe: 731738
UTMn: 4396178
Altura: 72 m s. n. m.

El yacimiento se extiende entre los siguientes puntos:

Punto	Coordenades	
	X	Y
1	731713	4396186
2	731729	4396152
3	731792	4396182
4	731780	4396212

3.2. Referències cadastrals:

Polígon 48. Terme municipal de Sagunt (València):

- Parcel·la 376 Referència cadastral: 46222A048003760000JS
- Parcel·la 10 Referència cadastral: 46222A048000100000JT
- Parcel·la 11 Referència cadastral: 46222A048001100000JF
- Séquia (part) Referència cadastral: 9037

4. Justificació de la delimitació del jaciment arqueològic declarat zona arqueològica

Entre les parcel·les 376 i 11 (polígon 48) se situa la pars urbana d'una vil·la d'important entitat. En la parcel·la 10 (polígon 48) les estructures arqueològiques es troben més arrasades i desmuntades per les labors agrícoles, i romanen conservades les restes que ocupaven la línia divisòria entre parcel·les, com a límit i contenció de terres, així com alguna estructura de mamposteria aïllada en pitjor estat de conservació.

L'espai excavat de la Vil·la Romana de Ponerà disposa d'elements constructius que conformen un conjunt edilici de grans dimensions, construït en una zona geogràfica òptima i amb diversos elements que coincideixen amb els requisits que els tractadistes i agrònoms llatins plantejaven com a indispensables per a l'edificació d'una vil·la, tant en l'aspecte residencial com en el funcional. Primerament era imprescindible la fertilitat del *fundus*, i per a la residència del propietari calia buscar un lloc que reunira certes característiques de salubritat, orientació, proximitat a l'aigua, etc.; tal com succeeix en la Vil·la Romana de Ponerà. Concretament es podria vincular a les *villae* que tenen caràcter disseminat.

L'emplaçament del conjunt edilici pot correspondre a diferents factors entre els quals destaquen l'escassa distància del municipium de Saguntum (1,2 km) comunicat amb aquest per diversos camins (el camí Vell de Terol, que en època romana comunicava Saguntum amb l'interior d'Aragó i que es localitza a 1 km a l'E del jaciment). La seua ubicació, als peus de la muntanya de Ponerà, protegia dels vents freds del N, i així es constata que les estances principals de la vil·la s'orienten a l'E, més elevades, captant els vents frescos de llevant. I es troba pròxima al riu Palància i delimitada al nord i al sud per sengles ramals de la séquia Major de Sagunt (que possiblement fossilitza l'antic aqüeducte romà) assegurant l'accés als recursos hídrics.

El material arqueològic recuperat en les excavacions es compon de gran quantitat de material constructiu, fragments de columnes, molins de mà, contrapesos de *torcularium*, estucs, tesselles monocromes i de pasta vítria, pigments, ceràmica d'època ibèrica, fragments ceràmics de filiació romana, ceràmica d'època medieval islàmica, ceràmica d'època moderna contemporània, material metàl·lic, vidre, fragments de marbre de diverses tonalitats i morfologies, objectes d'os treballat, restes òssies faunístiques, malacofauna, etc.

La construcció edilícia perdura en un espai de temps prolongat, testificat per la presència de materials d'àmplia cronologia, així com per la reorganització espacial dins de la mateixa vil·la, amb una última fase d'ocupació que es pot situar entre els segles III-V d. de C.

Als voltants del jaciment i del seu entorn es troben restes ceràmiques de diferents èpoques, des de la ibèrica fins a la contemporània.

5. Descripció del jaciment declarat, de les parts integrants o substancials i determinació dels seus valors

5.1. Parts integrants

En conjunt en la Vil·la Romana de Ponerà es documenten estructures que conformen la pars urbana d'una vil·la, composta per un gran atri, diverses estances i zones de proveïment i distribució d'aigua.

a) Gran atri

L'estructura interna (que sembla ser simètrica) de la pars urbana es distribueix a partir d'un pati central (*atrium*) de grans dimensions (10 x 7,50 m), entorn del qual s'obren diverses estances (*cubiculae*), presenta un paviment d'*opus signinum* en tonalitat blanca amb tesselles negres que formen agrupacions de dues en dues, alternant horitzontals i verticals. El sistema de coberta o *impluvium* està compost per dues línies enfrontades de 4 columnes exemptes als costats est i oest (*atrium corinthum*) que sostenia la coberta impluviada (*impluvium*).

3.2. Referencias catastrales:

Polígono 48. Término Municipal de Sagunto (València):

- Parcela 376 Referencia catastral: 46222A048003760000JS
- Parcela 10 Referencia catastral: 46222A048000100000JT
- Parcela 11 Referencia catastral: 46222A048001100000JF
- Acequia (parte) Referencia catastral: 9037

4. Justificación de la delimitación del yacimiento arqueológico declarado zona arqueológica

Entre las parcelas 376 y 11 (polígono 48) se sitúa la pars urbana de una villa de importante entidad. En la parcela 10 (polígono 48) las estructuras arqueológicas se encuentran mas arrasadas y desmontadas por las labores agrícolas, quedando en pie los restos que ocupaban la línea divisoria entre parcelas, a modo de linde y contención de tierras, así como alguna estructura muraria aislada en peor estado de conservación.

El espacio excavado de la Villa Romana de Ponerà cuenta con elementos constructivos que conforman un conjunto edilicio de grandes dimensiones, construido en una zona geográfica óptima y con diversos elementos que coinciden con los requisitos que los tratadistas y agrónomos latinos planteaban como indispensables para la erección de una villa, tanto en el aspecto residencial como en el funcional. Primeramente era imprescindible la fertilidad del *fundus*, y para la residencia del propietario había que buscar un lugar que reuniese ciertas características de salubridad, orientación, proximidad al agua, etc.; tal y como sucede en la Villa Romana de Ponerà. Concretamente se podría vincular a las *villae* que tienen carácter diseminado.

El emplazamiento del conjunto edilicio puede corresponder a diferentes factores entre los que destacan la escasa distancia del municipio de Saguntum (1,2 km) comunicado con él por diversos caminos (el camino Viejo de Teruel, que en época romana comunicaba Saguntum con el interior de Aragón y que se localiza a 1 km al E del yacimiento). Su ubicación, a los pies de la montaña de Ponerà, resguardaba de los vientos fríos del N, y así se constata que las estancias principales de la villa se orienten al E, mas elevadas, captando los vientos frescos de levante. Y se encuentra pròxima al río Palància y delimitada al norte y al sur por sendos ramales de la acequia Mayor de Sagunto (que posiblemente fosilice el antiguo acueducto romano) asegurando el acceso a los recursos hídricos.

El material arqueológico recuperado en las excavaciones se compone de gran cantidad de material constructivo, fragmentos de columnas, molinos de mano, contrapesos de *torcularium*, estucos, teselas monocromas y de pasta vítrea, pigmentos, cerámica de época ibèrica, fragmentos cerámicos de filiació romana, cerámica de época medieval-islàmica, cerámica de época moderno-contemporània, material metálico, vidrio, fragmentos de mármol de diversas tonalidades y morfologías, objetos de hueso trabajado, restos óseos faunísticos, malacofauna, etc.

La construcción edilícia perdura en un espacio de tiempo prolongado, atestiguado por la presencia de materiales de amplia cronología, así como también por la reorganización espacial dentro de la propia villa, con una última fase de ocupación que se puede situar entre los siglos III-V d. de C.

En las inmediaciones del yacimiento y de su entorno se encuentran restos cerámicos de distintas épocas, desde la ibèrica hasta la contemporània.

5. Descripción del yacimiento declarado, de las partes integrantes o substanciales y determinación de sus valores

5.1. Partes integrantes

En conjunto en la Villa Romana de Ponerà se documentan estructuras que conforman la pars urbana de una villa, compuesta por un gran atri, diversas estancias y zonas de abastecimiento y distribución de agua.

a) Gran atrio

La estructura interna (que parece ser simètrica) de la pars urbana se distribuye a partir de un patio central (*atrium*) de grandes dimensiones (10 x 7,50 m), en torno al cual se abren diversas estancias (*cubiculae*), presentando un pavimento de *opus signinum* en tonalidad blanca con teselas negras que forman agrupaciones de dos a dos, alternando horizontales y verticales. El sistema de cubierta o *impluvium* está compuesto por dos líneas enfrontadas de 4 columnas exentas a los lados este y oeste (*atrium corinthum*) que sostendría la cubierta impluviada (*impluvium*).

b) Estances

Al nord es troba una gran estança identificada com el *tablinium* o *triclinium*, són carreus de calcària blavosa de Sagunt i cudols, conformen un aparell de carreuó, coberta de panells pictòrics dels quals queden restes residuals. El paviment de l'estança (panell musivari) es troba realitzada en *opus signinum* de tonalitat vermellosa amb una composició de meandres d'esvàstiques en forma de doble T i un emblema central, tot realitzat en tesselles blanques.

Les restants sis estances (*cubiculae*) localitzades entorn del pati central presenten una disposició simètrica entre si, amb diferents tipologies (rectangulars i/o quadrades), amb murs de tancament de pedra redona de gran format, escalabornada i cara vista, a manera d'aparell de carreus de quasi un metre d'alt, sobre els quals es disposarien sòcols de tapial. Tot el conjunt es trobaria revocat de morter; s'aprecien restes de pintures murals.

Dues de les estances presenten llindes d'accés en marbre amb portes de dues fulles i paviments d'opus de diversa tipologia, composicions i tonalitats.

En el sector sud-oest es disposen altres cinc estances la funcionalitat de les quals és desconeguda. S'han localitzat pintures murals en una d'aquestes.

Al sud-oest del pati (*atrium*) sembla localitzar-se l'accés a l'habitatge, compost per un possible corredor (*fauces*), flanquejat per una sèrie d'habitacions. En una de les quals es conserven restes de pintures murals en tonalitat blanca i paviment d'*opus signinum* roig amb tesselles blanques.

c) Zones de proveïment i distribució d'aigua.

Fora de la zona habitacional en el sector sud-oest, es documenta el sistema de proveïment i distribució d'aigua, compost per diverses canalitzacions i desguassos de diferent morfologia, que semblen provindre d'una de les derivacions de la séquia Major de Sagunt, i que es prolongaria fins a arribar a una cisterna.

5.2. Determinació dels seus valors

En la vil·la de Ponerà conflueixen diversos aspectes que li confereixen singularitat al conjunt, i és una de les *villae* més importants de la Comunitat Valenciana, i tal vegada del panorama peninsular, avalat per la seua entitat arquitectònica i per la presència de materials de rellevant interès. Entre els aspectes que confereixen a la Vil·la Romana de Ponerà aquesta especial significació destaquen:

La seua primerenca data de construcció al voltant del canvi d'era (50 a. de C., 50 d. de C.) que no presenta cap paral·lel en la zona de Sagunt i escassos en la Comunitat Valenciana.

El programa decoratiu present en les restes documentades, així com el bon estat de conservació dels paviments. Les estances principals conserven *in situ* paviments musivaris amb dibuixos de tesselles blanques combinades amb negres en alguns casos, sobre *opus signinum* de tonalitat vermellosa o tesselles negres sobre *opus signinum* de tonalitat blanca, que formen diferents motius. Destaca en la zona central de l'atri, un element decoratiu a partir de la combinació d'*opus tesellatum* i *opus sectile* en el punt en el qual havia de situar-se l'*impluvium*, atribuït a una possible fase constructiva posterior en la qual l'*impluvium* es converteix en font ornamental. Encara que els paviments que cobrien els sòls de la vil·la tenen paral·lels peninsulars i extrapeninsulars, les composicions musivàries en els paviments presenten algunes combinacions diferents que poden relacionar-se amb la presència de gens itàlica i altres paviments poden relacionar-se amb còpies locals. Alguns d'aquests mosaics sorgeixen en ciutats de ràpida romanització, i el de la vil·la romana de Ponerà podria ser un dels sòls més antics de la península. Així mateix en algunes estances es conserven, també *in situ*, restes de les pintures parietals que decorarien les estances. Els murs d'algunes estances es troben semiencastrats en el nivell geològic, cosa que no és molt freqüent en la península.

És una vil·la de grans dimensions per a la qual, tant els materials arqueològics com la tipologia constructiva i decorativa, juntament amb la seua possible vinculació amb la xarxa cadastral romana, apunten una data de construcció al voltant del canvi d'era (2a meitat del segle I a. de C., 1a meitat del segle I d. de C.), convertint-se en un important testimoni de la primerenca romanització de la ciutat de Saguntum.

Es tractaria d'una vil·la d'atri corintí de grans dimensions amb un *impluvium* central al voltant del qual es distribuïen les diferents estances (16) amb una disposició simètrica. Encara que en evident relació amb

b) Estancias

Al norte se encuentra una gran estancia identificada como el *tablinium* o *triclinium*, son sillares de caliza azulada de Sagunto y cantos rodados, conformando un aparejo de sillarejo, cubierta de paneles pictóricos de los que quedan restos residuales. El pavimento de la estancia (panel musivario) se encuentra realizada en *opus signinum* de tonalidad rojiza con una composición de meandros de esvásticas en forma de doble T y un emblema central, todo realizado en teselas blancas.

Las restantes seis estancias (*cubiculae*) localizadas en torno al patio central presentan una disposición simétrica entre sí, con diferentes tipologías (rectangulares y/o cuadradas), con muros de cerramiento de piedra redonda de gran formato, desbastada y cara vista, a modo de aparejo de sillares de casi un metro de alto, sobre los cuales se dispondrían zócalos de tapial. Todo el conjunto se encontraría revocado de mortero, apreciándose restos de pinturas murales.

Dos de las estancias presentan dinteles de acceso en mármol con puertas de dos hojas y pavimentos de opus de diversa tipología, composiciones y tonalidades.

En el sector suroeste se disponen otras cinco estancias cuya funcionalidad es desconocida. Se han localizado pinturas murales en una de ellas.

Al suroeste del patio (*atrium*) parece localizarse el acceso a la vivienda, compuesto por un posible corredor (*fauces*), flanqueado por una serie de habitaciones. En una de ellas se conservan restos de pinturas murales en tonalidad blanca y pavimento de *opus signinum* rojo con teselas blancas.

c) Zonas de abastecimiento y distribución de agua.

Fuera de la zona habitacional en el sector suroeste, se documenta el sistema de abastecimiento y distribución de agua, compuesto por diversas canalizaciones y desagües de diferente morfología, que parecen provenir de una de las derivaciones de la acequia Mayor de Sagunto, y que se prolongaría hasta alcanzar una cisterna.

5.2. Determinación de sus valores

En la villa de Ponerà confluyen varios aspectos que le confieren singularidad al conjunto, siendo una de las *villae* más importantes de la Comunitat Valenciana, y tal vez del panorama peninsular, avalado por su entidad arquitectónica y por la presencia de materiales de relevante interés. Entre los aspectos que le confieren a la Villa Romana de Ponerà esa especial significación destacan:

Su temprana fecha de construcción entorno al cambio de era (50 a. de C., 50 d. de C.) que no presenta ningún paralelo en la zona de Sagunto y escasos en la Comunitat Valenciana.

El programa decorativo presente en los restos documentados, así como el buen estado de conservación de los pavimentos. Las estancias principales conservan *in situ* pavimentos musivarios con dibujos de teselas blancas combinadas con negras en algunos casos, sobre *opus signinum* de tonalidad rojiza o teselas negras sobre *opus signinum* de tonalidad blanca, formando diferentes motivos. Destaca en la zona central del atrio, un elemento decorativo a partir de la combinación de *opus tesellatum* y *opus sectile* en el punto en el que debía situarse el *impluvium*, atribuido a una posible fase constructiva posterior en la que el *impluvium* se convierte en fuente ornamental. Aunque los pavimentos que cubrían los suelos de la villa cuentan con paralelos peninsulares y extra peninsulares, las composiciones musivarias en los pavimentos presentan algunas combinaciones diferentes que pueden relacionarse con la presencia de gens itálica y otros pavimentos pueden relacionarse con copias locales. Algunos de estos mosaicos surgen en ciudades de pronta romanización pudiendo tratarse el de la Villa Romana de Ponerà de uno de los suelos más antiguos de la península. Asimismo en algunas estancias se conservan, también *in situ*, restos de las pinturas parietales que decorarían las estancias. Los muros de algunas estancias se encuentran semientrajados en el nivel geológico, algo que no es muy frecuente en la península.

Es una villa de grandes dimensiones para la que, tanto los materiales arqueológicos como la tipologia constructiva y decorativa, junto a su posible vinculación con la red catastral romana, apuntan una fecha de construcción entorno al cambio de era (2.ª mitad siglo I a. de C., 1.ª mitad del siglo I d. de C.), convirtiéndose en un importante testimonio de la temprana romanización de la ciudad de Saguntum.

Se trataría de una villa de atrio corintio de grandes dimensiones con un *impluvium* central alrededor del que se distribuían las diferentes estancias (16) con una disposición simétrica. Aunque en evidente rela-

les cases d'atri de tradició itàlica, no encaixa totalment amb cap tipologia tancada de vil·la. Possiblement es tracta d'una vil·la de pla disseminat amb característiques molt peculiars a causa del seu emplaçament, distribuïda en diferents nivells constructius en direcció al riu Palància, així com a l'est i a l'oest. La pars rustica, es trobaria a l'oest i la fructuària, destinada al magatzematge de la producció, estaria vinculada amb un sistema de canalitzacions i distribució d'aigua per a realitzar les labors agropecuàries.

5.3. Cronologia

Arran de les tècniques constructives, el programa decoratiu i alguns materials concrets podríem fixar la seua construcció durant l'etapa de transició entre la República i l'Alt Imperi (50 a. de C., 50 d. de C.). Encara que es constata de la presència de materials més antics en el jaciment (ceràmica ibèrica i campaniana) la cronologia de la qual es retrotrau fins als segles IV-II a. de C. Sembla que presenta una dilatada ocupació en el temps, ja que la fase d'amortització s'estableix entorn dels segles IV-V d. de C., es documenten també algunes restes de materials d'època medieval islàmica de manera residual.

ANNEX II

Delimitació literal de l'entorn de protecció de la zona arqueològica del jaciment Vil·la Romana de Ponera i dels béns patrimonials que se situen en aquest entorn que es relacionen i identifiquen a efectes tutelars

A) Justificació de la delimitació proposada

L'entorn de protecció del bé d'interés cultural queda definit tan literal com gràficament en els annexos que formen part d'aquest decret. La documentació complementària consta en l'expedient. Els criteris emprats per a establir l'entorn de protecció es basen en la legislació vigent en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià, en relació a l'establiment d'entorns mínims de protecció per a immobles situats en àmbits no urbans d'un espai comprés en una distància de 200 metres, a comptar des del contorn extern del bé o dels seus hipotètics vestigis, d'acord amb els criteris següents:

– Topogràfics i paisatgístics, amb la inclusió de les terres, sèquies i camins circumdants necessaris per a l'explotació agropecuària i pertanyents a una àmplia zona del regadiu històric al voltant de la séquia Major de Morvedre i el seu sistema de distribució d'aigües.

– Arqueològics: l'àmbit comprén la mateixa zona excavada, el jaciment i les àrees confrontants susceptibles de noves troballes relacionades amb la vil·la romana, així com el jaciment del molí de les Pintes i una possible terrisseria ibèrica.

– Administratius: delimitació d'un polígon irregular que forma l'entorn del jaciment arqueològic de la Vil·la Romana de Ponera i que transcorre per alguns límits de parcel·les, camins, sèquies i accidents naturals que faciliten la seua definició:

Comprén, del polígon 1 del terme municipal de Sagunt (València) les parcel·les 42, 103, 119 i 326; del polígon 48 del mateix terme municipal les parcel·les 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10 (jaciment), 11 (jaciment), 12 (part), 13, 14, 15, 16, 17, 19, 113, 109, 114, 115, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 135, 227 (part), 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 238, 239, 240, 245, 246, 325, 326, 375, 376 (jaciment) i 378. Inclou també alguns camins rurals i sèquies de distribució de reg per a l'explotació agropecuària i els seus cultius: 9003, 9012, 9013, 9014, 9035 (en la divisòria cadastral entre els termes municipals de Sagunt i Petrés), 9036, 9037, 9095.

B) Delimitació literal de l'entorn de protecció

Origen punt A1: X-731531 Y-4396097 (Fus: 30 ETRS 89). Intersecció de les parcel·les 1, 2 i 325 (polígon 48) i la séquia Major de Sagunt, braçal séquia de Montíber (o de Ponera) del terme municipal de Sagunt (València).

Línia delimitadora. Sentit horari.

Punts:

Punt	X	Y
A 1	731531	4396097
2	731510	4396135

ción con las casas de atrio de tradición itálica, no encaja totalmente con ninguna tipología cerrada de villa. Posiblemente se trate de una villa de plan disseminado con características muy peculiares debido a su emplazamiento, distribuida en diferentes niveles constructivos en dirección al río Palancia, así como al este y al oeste. La pars rustica, se encontraría al oeste y la fructuaria, destinada al almacenaje de la producción, estaría vinculada con un sistema de canalizaciones y distribución de agua para realizar las labores agropecuarias.

5.3. Cronología

A raíz de las técnicas constructivas, el programa decorativo y algunos materiales concretos podríamos fijar su construcción durante la etapa de transición entre la República y el Alto Imperio (50 a. de C., 50 d. de C.). Aunque se constata de la presencia de materiales más antiguos en el yacimiento (cerámica ibérica y campaniense) cuya cronología se retrotrae hasta los siglos IV-II a. de C. Parece presentar una dilatada ocupación en el tiempo ya que la fase de amortización se establece entorno a los siglos IV-V d. de C., documentándose también algunos restos de materiales de época medieval-islámica de manera residual.

ANEXO II

Delimitación literal del entorno de protección de la zona arqueológica del yacimiento Villa Romana de Ponera y de los bienes patrimoniales que se sitúan en dicho entorno que se relacionan e identifican a efectos tutelares

A) Justificación de la delimitación propuesta

El entorno de protección del bien de interés cultural queda definido tanto literal como gráficamente en los anexos que forman parte de este decreto. La documentación complementaria obra en el expediente. Los criterios empleados para establecer el entorno de protección se basan en la legislación vigente en el ámbito de la Comunitat Valenciana, Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano, en relación al establecimiento de entornos mínimos de protección para inmuebles situados en ámbitos no urbanos de un espacio comprendido en una distancia de 200 metros, a contar desde el contorno externo del bien o de sus hipotéticos vestigios, de acuerdo con los criterios siguientes:

– Topográficos y paisajísticos, con la inclusión de las tierras, acequias y caminos circundantes necesarios para la explotación agropecuaria y pertenecientes a una amplia zona del regadío histórico alrededor de la acequia Major de Morvedre y su sistema de distribución de aguas.

– Arqueológicos: el ámbito comprende la propia zona excavada, el yacimiento y las áreas colindantes susceptibles de nuevos hallazgos relacionados con la villa romana, así como el yacimiento del Molí de les Pintes y un posible alfar ibérico.

– Administrativos: delimitación de un polígono irregular que forma el entorno del yacimiento arqueológico de la Villa Romana de Ponera y que transcurre por algunos lindes de parcelas, caminos, acequias y accidentes naturales que facilitan su definición:

Comprende, del polígono 1 del término municipal de Sagunto (Valencia) las parcelas 42, 103, 119 y 326; del polígono 48 del mismo término municipal las parcelas 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10 (yacimento), 11 (yacimento), 12 (parte), 13, 14, 15, 16, 17, 19, 113, 109, 114, 115, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 135, 227 (parte), 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 238, 239, 240, 245, 246, 325, 326, 375, 376 (yacimento) y 378. Incluye también algunos caminos rurales y acequias de distribución de riego para la explotación agropecuaria y sus cultivos: 9003, 9012, 9013, 9014, 9035 (en la divisoria catastral entre los términos municipales de Sagunto y Petrés), 9036, 9037, 9095.

B) Delimitación literal del entorno de protección

Origen punto A1: X-731531 Y-4396097 (Huso: 30 ETRS 89). Intersección de las parcelas 1, 2 y 325 (polígono 48) y la acequia Mayor de Sagunto, braçal acequia de Montíber (o de Ponera) del término municipal de Sagunto (Valencia).

Línea delimitadora. Sentido horario.

Puntos:

Punt	X	Y
A 1	731531	4396097
2	731510	4396135

3	731477	4396312
4	731823	4396465
5	731947	4396223
6	731730	4395932
7	731647	4395897
8	731608	4395981
9	731531	4395971
10	731495	4396083

Polígons

Parcel·les. Referències cadastrals

Polígon 1

<i>Parcel·les</i>	<i>Referències cadastrals</i>
42	46222A001000420000JO
103	46222A001001030000JM
119	46222A001001190000JW
326	46222A001003260000JM

Polígon 48

<i>Parcel·les</i>	<i>Referències cadastrals</i>
2	46222A048000020000JY
3	46222A048000030000JG
4	46222A048000040000JQ
6	46222A048000060000JL
8	46222A048000080000JF
9	46222A048000090000JM
12	46222A048000120000JM
13	46222A048000130000JO
14	46222A048000140000JK
15	46222A048000150000JR
16	46222A048000160000JD
17	46222A048000170000JX
19	46222A048000190000JJ
109	46222A048001090000JI
113	46222A048001130000JD
114	46222A048001140000JX
115	46222A048001150000JI
117	46222A048001170000JE
118	46222A048001180000JS
119	46222A048001190000JZ
120	46222A048001200000JE
121	46222A048001210000JS
122	46222A048001220000JZ
124	46222A048001240000JH
125	46222A048001250000JW
126	46222A048001260000JA
127	46222A048001270000JB
128	46222A048001280000JY
129	46222A048001290000JG
130	46222A048001300000JB
131	46222A048001310000JY
132	46222A048001320000JG
135	46222A048001350000JL
227	46222A048002270000JQ
230	46222A048002300000JQ
231	46222A048002310000JP
232	46222A048002320000JL
233	46222A048002330000JT
234	46222A048002340000JF
235	46222A048002350000JM
236	46222A048002360000JO
238	46222A048002380000JR
239	46222A048002390000JD
240	46222A048002400000JK
245	46222A048002450000JJ
246	46222A048002460000JE
325	46222A048003250000JP
326	46222A048003260000JL
375	46222A048003750000JE
378	46222A048003780000JU

3	731477	4396312
4	731823	4396465
5	731947	4396223
6	731730	4395932
7	731647	4395897
8	731608	4395981
9	731531	4395971
10	731495	4396083

Polígonos

Parcelas. Referencias catastrales

Polígono 1

<i>Parcelas</i>	<i>Referencias catastrales</i>
42	46222A001000420000JO
103	46222A001001030000JM
119	46222A001001190000JW
326	46222A001003260000JM

Polígono 48

<i>Parcelas</i>	<i>Referencias catastrales</i>
2	46222A048000020000JY
3	46222A048000030000JG
4	46222A048000040000JQ
6	46222A048000060000JL
8	46222A048000080000JF
9	46222A048000090000JM
12	46222A048000120000JM
13	46222A048000130000JO
14	46222A048000140000JK
15	46222A048000150000JR
16	46222A048000160000JD
17	46222A048000170000JX
19	46222A048000190000JJ
109	46222A048001090000JI
113	46222A048001130000JD
114	46222A048001140000JX
115	46222A048001150000JI
117	46222A048001170000JE
118	46222A048001180000JS
119	46222A048001190000JZ
120	46222A048001200000JE
121	46222A048001210000JS
122	46222A048001220000JZ
124	46222A048001240000JH
125	46222A048001250000JW
126	46222A048001260000JA
127	46222A048001270000JB
128	46222A048001280000JY
129	46222A048001290000JG
130	46222A048001300000JB
131	46222A048001310000JY
132	46222A048001320000JG
135	46222A048001350000JL
227	46222A048002270000JQ
230	46222A048002300000JQ
231	46222A048002310000JP
232	46222A048002320000JL
233	46222A048002330000JT
234	46222A048002340000JF
235	46222A048002350000JM
236	46222A048002360000JO
238	46222A048002380000JR
239	46222A048002390000JD
240	46222A048002400000JK
245	46222A048002450000JJ
246	46222A048002460000JE
325	46222A048003250000JP
326	46222A048003260000JL
375	46222A048003750000JE
378	46222A048003780000JU

Es delimita un polígon irregular format per l'entorn del jaciment arqueològic de la Vil·la Romana de Ponera que s'inicia en el punt A (1) situat en la intersecció de les parcel·les 1, 2 i 325 (polígon 48) i la séquia de Montíber (ramal de la séquia Major de Sagunt). Des d'aquest punt la línia es dirigeix en direcció cap al nord-oest travessant la carretera CV-324 d'accés a Petrés pel punt 2. Segueix per línia de delimitació cadastral dels termes municipals de Sagunt i Petrés vorejant la parcel·la 326 (polígon 1) fins al punt 3, situat en la intersecció de la parcel·la 326 (polígon 48) amb la parcel·la 42 (polígon 1). Es dirigeix en direcció cap a l'est per la intersecció de la parcel·la 42 (polígon 1) i les parcel·les 326, 103, 119 (polígon 48) i part de la parcel·la 109 (polígon 1) fins al punt 4. En direcció cap al sud-est divideix la parcel·la 109 (polígon 1) i torna a travessar la carretera CV-324 d'accés a Petrés per la intersecció entre les parcel·les 12 (que la divideix) i la 17 amb la 18 (polígon 48). Continua per les fites de les parcel·les 17, 378, 16, 19 i 135 amb les 18 i 20 (polígon 48) pel camí rural d'accés a les propietats fins al punt 5, en la vora amb l'autopista del Mediterrani AP-7. A partir d'ací es dirigeix per la carretera que discorre paral·lela a la línia delimitadora d'aquesta amb l'autovia del Mediterrani en direcció cap al sud-oest fins a arribar a la intersecció d'aquesta carretera amb la parcel·la 236 (polígon 48) i la parcel·la 301 (polígon 48) punt 6, continuant en direcció cap a l'oest per les fites de les parcel·les 232, 230 i 227 fins al punt 7, seguint el camí dels Molins paral·lel a la séquia Major de Sagunt. Per les fites de les parcel·les 227 (que la divideix), 109 i 111 (polígon 48) es dirigeix en direcció cap al nord-oest fins al punt 8 en la intersecció de les parcel·les 113 i 227 (polígon 48). La línia prossegueix en direcció cap a l'oest vorejant la parcel·la 113 fins al punt 9 en la intersecció d'aquesta parcel·la amb la línia cadastral divisòria entre els dos termes municipals, per a posteriorment dirigir-se cap al nord-oest, seguint la línia de delimitació cadastral dels termes municipals fins al punt 10, confluència amb les parcel·les 2, 1 i la séquia de Montíber (Polígon 48) seguint en direcció cap al nord-est concloent en el punt A (1), origen del polígon.

C) Béns patrimonials situats a l'entorn de protecció. Patrimoni arqueològic

Dins de l'àrea de vigilància arqueològica del catàleg de béns i espais protegits del terme municipal de Sagunt (València), i concretament dins de l'entorn de protecció es localitzarien dos béns culturals de valor arqueològic:

C.1. El molí de les Pintes

Es tracta d'una estructura arquitectònica construcció hidràulica –molí– sense datar, que, al costat d'altres molins i sèquies de la zona conformen una àmplia xarxa hidràulica utilitzada durant un ampli període cronològic. Apareix ja esmentat en la cartografia del segle XIX. No s'ha practicat el seu estudi arqueològic en profunditat; sembla presentar materials medievals i altres reutilitzats d'època romana. Es localitza en la intersecció de les parcel·les 13, 14 i 15 del polígon 48.

Fus: 30 ETRS 89

UTMe: 731829

UTMn: 4396227

C.2. Terrisseria ibèrica del molí de les Pintes. Jaciment arqueològic que la bibliografia denomina forn ibèric de Ponera o terrisseria ibèrica del molí de les Pintes.

Es localitzaria a l'oest de la població de Sagunt, al sud de la muntanya Ponera. El llit del riu Palància discorreria al sud d'aquest. Altura aproximada: 65 m s. n. m.

Se delimita un polígono irregular formado por el entorno del yacimiento arqueológico de la Villa Romana de Ponera que se inicia en el punto A (1) situado en la intersección de las parcelas 1, 2 y 325 (polígono 48) y la acequia de Montíber (ramal de la acequia Mayor de Sagunto). Desde este punto la línea se dirige en dirección hacia el noroeste atravesando la carretera CV-324 de acceso a Petrés por el punto 2. Sigue por línea de delimitación catastral de los términos municipales de Sagunto y Petrés bordeando la parcela 326 (polígono 1) hasta el punto 3, situado en la intersección de la parcela 326 (polígono 48) con la parcela 42 (polígono 1). Se dirige en dirección hacia el este por la intersección de la parcela 42 (polígono 1) y las parcelas 326, 103, 119 (polígono 48) y parte de la parcela 109 (polígono 1) hasta el punto 4. En dirección hacia el sureste divide la parcela 109 (polígono 1) y vuelve a atravesar la carretera CV-324 de acceso a Petrés por la intersección entre las parcelas 12 (que la divide) y la 17 con la 18 (polígono 48). Continúa por los linderos de las parcelas 17, 378, 16, 19 y 135 con las 18 y 20 (polígono 48) por el camino rural de acceso a las propiedades hasta el punto 5, en el borde con la autopista del Mediterráneo AP-7. A partir de aquí se dirige por la carretera que discurre paralela a la línea delimitadora de esta con la autovia del Mediterráneo en dirección hacia el suroeste hasta llegar a la intersección de dicha carretera con la parcela 236 (polígono 48) y la parcela 301 (polígono 48) punto 6, continuando en dirección hacia el oeste por los linderos de las parcelas 232, 230 y 227 hasta el punto 7, siguiendo el camino de Els Molins paralelo a la acequia Mayor de Sagunto. Por los linderos de las parcelas 227 (que la divide), 109 y 111 (polígono 48) se dirige en dirección hacia el noroeste hasta el punto 8 en la intersección de las parcelas 113 y 227 (polígono 48). La línea prosigue en dirección hacia el oeste bordeando la parcela 113 hasta en punto 9 en la intersección de esta parcela con la línea catastral divisoria entre los dos términos municipales, para posteriormente dirigirse hacia el noroeste, siguiendo la línea de delimitación catastral de los de los términos municipales hasta el punto 10, confluencia con las parcelas 2, 1 y la acequia de Montíber (Polígono 48) siguiendo en dirección hacia el noreste concluyendo en el punto A (1), origen del polígono.

C) Bienes patrimoniales ubicados en el entorno de protección. Patrimonio arqueológico

Dentro del área de vigilancia arqueológica del catálogo de bienes y espacios protegidos del término municipal de Sagunto (València), y concretamente dentro del entorno de protección se localizarían dos bienes culturales de valor arqueológico:

C.1. El Molí de les Pintes

Se trata de una estructura arquitectónica construcción hidràulica –molino– sin datar, que, junto a otros molinos y acequias de la zona conforman una amplia red hidràulica utilizada durante un amplio periodo cronològic. Aparece ya mencionado en la cartografía del siglo XIX. No se ha practicado su estudio arqueològic en profunditat; parece presentar materiales medievals y otros reutilizados de època romana. Se localiza en la intersección de las parcelas 13, 14 y 15 del polígono 48.

Huso: 30 ETRS 89

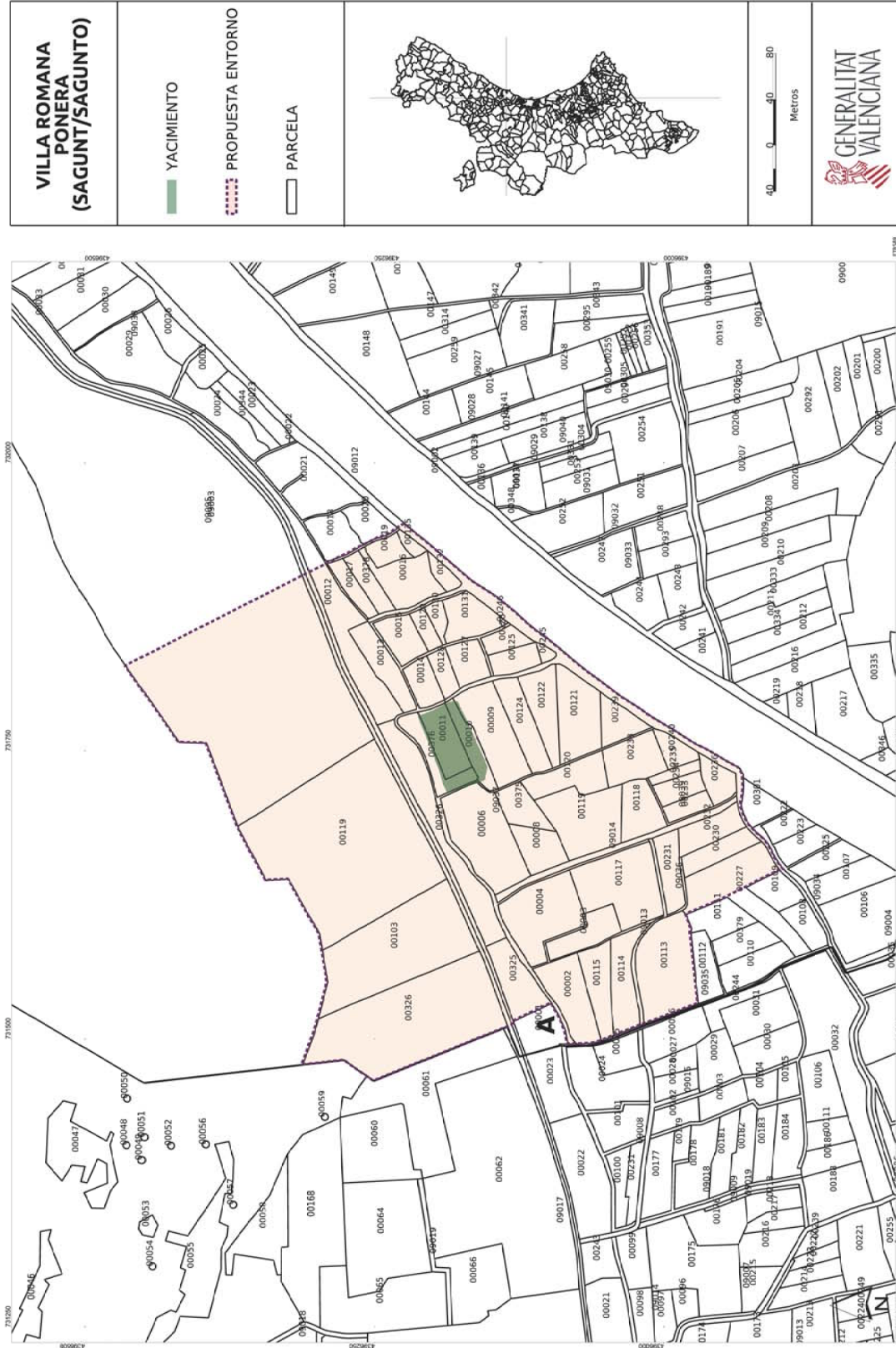
UTMe: 731829

UTMn: 4396227

C.2. Alfar ibérico del Molí de les Pintes. Yacimiento arqueológico que la bibliografía denomina horno ibérico de Ponera o alfar ibérico del Molí de les Pintes.

Se localizaría al oeste de la población de Sagunto, al sur de la montaña Ponera. El cauce del río Palancia discurriría al sur del mismo. Altura aproximada: 6 m s. n. m.

ANEXO III / ANEXO III
Documentació gràfica / Documentación gráfica

<p>VILLA ROMANA PONERA (SAGUNT/SAGUNTO)</p>	<p>ÀREA EXCAVADA</p>		<p>Metros</p> 	 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p>
---	---------------------------------	--	---	---

ET/049

